

Teksten: Exodus 3: 1-6 en Marcus 1: 16-20

Lieve mensen,

Mozes loopt stage. Hij volgt een opleiding voor herder. Dat doet hij bij zijn oom Jethro, de priester Jethro van Midiam. Mozes is een driftkikker gebleken, die je niet zomaar een eigen kudde kunt toevertrouwen. Voor je een kudde kunt hoeden, moet je eerst leren jezelf in de hand te houden...

In de hand houden wil zeggen: jezelf beheersen, en dat heeft van doen met beheren. Kun je als mens je leven en jezelf beheren? Dat is de grote vraag.

Deze week stond in de krant wat mij betreft het antwoord. De krant van donderdag kopt op de voorpagina: "Huiselijk geweld vaak goed gepraat." Nederland – zo luidt de eerste zin - Nederland kijkt vergoelijkend naar relatiegeweld als de situatie daar om vraagt. "Een op de drie Nederlanders vindt dat geweld tegen een partner in sommige gevallen moet kunnen."

Dat we onszelf en onze relaties goed beheren, spreekt niet vanzelf... Dat zit niet in ons DNA. Daar moeten we stage voor lopen. Maatschappelijke stage.

Mozes was groot geworden, staat in het vorige hoofdstuk. Groot zijn is niet per se een goede eigenschap voor een herder. Je bent zomaar te groot in eigen ogen om een herder te kunnen zijn. Een groot man is niet perse een goede herder.

Mozes rijpt voor het grote werk. Hij zit nu nog in een crisisfase. Afscheid nemen van de luxe van weleer en

onzekerheid over de toekomst. Nu is hij herder geworden. Hij was prins, werd woedend, moest vluchten, kwam aan in een land ver van huis. En daar bij de priester met de mooie naam Jethro, die ‘vriend van God’ betekent, hoedt hij de schapen. Weelde verandert in eenvoud.

Als herder is Mozes ziener aan het worden. In het Bijbels Hebreeuws zijn de woorden herder en zien heel nauw aan elkaar verwant. Als je echt herder bent, zie je hoe het met je schapen is, waar ze weiden. Je ziet hoe het met ze gaat... Je houdt ze in de gaten en voert ze naar rustige wateren, waar ze hun ziel kunnen verkwikken en zich veilig weten. Ja, een goede herder ziet alles..., zegt niet alles...

Mozes loopt stage, is leerling herder. Ver van huis en haard dringt hij door tot achter de woestijn. Dat wil zeggen, gemeente, dat Mozes daar komt waar de mens zichzelf onder ogen komt en een zelfgesprek begint, waar de mens bij zichzelf op huisbezoek gaat. Wat doe ik met mijn leven? Wat is de zin en bedoeling er eigenlijk van? Kan ik mezelf wel echt in de hand houden, of heb ik daar hulp bij nodig? Het zijn die vragen die Mozes’ geweten tot leven wekken. En daar in een achteraf kamertje van zijn bewustzijn ziet en weet hij zich ten diepste verbonden met zijn broeders en zusters in Egypte. En die [compassie](#) komt tot leven.

Dat Mozes het wolvee tot achter de woestijn drijft, wil trouwens zeggen dat het spreken overgaat in zwijgen: hij verstilt *en*... loutert. Er is een zwijgen dat loutert. Er is ook het doodzwijgen, maar dit Mozaïsche zwijgen loutert, daar achter in de woestijn. Want daar waar Mozes verstilt, gaat God spreken. Dat vertelt het verhaal ons zelf als hij komt bij de berg Horeb..., dat is de berg van God. De ligging is onbekend,

schrijft prof. Jagersma. Klopt. Die berg beklimmen mensen daar, waar ze de beweging maken van ego naar God, waar ze geestelijk groot in God worden, daar gebeurt dit.

Jezus roept de leerlingen om vissers van mensen te worden. Zoals Mozes uit het water wordt gevist, zo overkomt Simon en Andreas hetzelfde. “Wordt vissers van het menselijke.” Je hoeft niet per se pulsvisser te blijven.

Dan laat zich zien de engel van de Heer, in een vuurvlam, uit het midden van de Sinaidoorn. De minste onder de struiken staat in brand, maar verbrandt niet! Ra, ra hoe kan dat? Is de Sinaï-doorn een beeld, van wat, van de mens? Nee, het is geen beeld. Het is een woord, en het woord bewaart God. God schuilt in deze woorden.

Woorden van God hebben lagen, net zoals wij lagen hebben. Misschien heb ik het wel eens verteld, maar Nico ter Linden kwam in Nijmegen eens een bekende tegen en hij vroeg hem hoe het ging, waarop deze persoon zei: op welke verdieping wil je instappen? Ja, verdiepingen als lagen van ons leven. Zoals wij van buiten fleurig en opgewekt zijn, zo kunnen er in een andere laag andere stemmingen heersen. De doornstruik staat voor het volk Israël in Egypte, dat lijdt onder de druk van Egypte, maar er niet door verbrandt... het vuur van de ballingschap. Dat is een laag. Er is nog een andere... Deze brandende maar niet verterende is een beeld van Mozes zelf. Het brandt in hem, zonder dat hij verbrandt. Onze stagair leert, heeft veel bijgeleerd. Hij is nu anders dan eerst, toen hij heetgebakerd in woede ontbrandde. Zijn hart is geen verterend vuur meer, maar er brandt een teer en sterk vuur.

Mozes wijkt af van zijn weg, om dat grootse gezicht te bezien. *Mozes! Mozes!...* Twee keer is Gods scheepsrecht in de bijbel.

Nu wordt het menens met je. *Doe je schoenen uit.* Schoenen uit is hier een teken van nederigheid. Ware grootheid bloeit op uit nederigheid. Mozes verbergt zijn gezicht. Hij vreest God aan te zien. Daar zit wat in. Het is al een hele kunst om mensen aan te kijken, laat staan God. Ik zal u niet uitnodigen elkaar aan te kijken – doe dat straks maar als u elkaar vrede wenst. Maar je doet dat gewoonweg nooit al te lang. En als je dat wel doet, voelt dat alsof je je aan iets brandt. Aan een intimiteit, aan iets heiligs. God zien is je branden aan het diepste levensgeheim...

Kom niet dichterbij... Dat is een wezenlijk iets. Kom niet te dichtbij. Veel brand tussen mensen komt, doordat ze elkaar te nabij komen. Te dicht op de huid zitten. Een kenmerk van groot zijn is ook, dat je je kunt inhouden als het om nabijkomen gaat. Je weet van grenzen.

Taal schept afstand én ruimte...

*Hier ben ik
En daar ben jij...*

Als we die twee plekken helder onderscheiden, gaat er een heilig vuur branden. Mozes kent het pas. Hij vreest. Heilige huiver overkomt hem.

Intussen loutert hij tot herder, zijn stage zit er bijna op. Bijna... er zit, zo blijkt verderop, nog een flinke bak innerlijke twijfel als God zegt...

*Welnu: Ga,
Ik zend je naar de farao
En leid mijn gemeente weg uit Egypte.*

Mozes schrikt terug. Hij twijfelt. Diep in ons mensen zit de laag van angst en vertwijfeling. Vertwijfeling, zegt de Deense filosoof Kierkegaard, is een onrust die in je binnenste woont, een onvrede, een disharmonie, een angst voor iets onbekends. En precies dat bespringt Mozes.

Nee. Niet ik. 'Daar ben ik niet geschikt voor hoor.' 'Daar kunt u maar beter een ander voor zoeken.' 'Hier ben ik' verandert in 'Wie ben ik?'. En wat antwoordt God?

Op die vraag gaat God niet in.

God zegt: *Ik ben met je...*

Je gaat niet alleen, ik ga met je...

Zo spreekt God Mozes én daarmee ons moed in.

Amen